

Warszawa, 14.04.2024

Stanisław Koziej

RYZIKO ESKALACJI WOJNY IRAŃSKO-IZRAELSKIEJ

Obserwujemy gwałtowne zaostrzenie kryzysu irańsko-izraelskiego. Dla krótkiej refleksji strategicznej o jego znaczeniu zauważmy na wstępie, że fundamenty relacji Iran-Izrael stanowią podstawowe i nierozstrzygalne sprzeczności ideologiczno-polityczne między tymi dwoma państwami. Iran na poziomie tego fundamentu jest stroną agresywną: nie uznaje Izraela, chce go "zepchnąć do morza".

Na takim fundamencie osadzona jest cała krucha budowla praktyki wzajemnych stosunków. Na jej parterze trwa bezpardonowa konfrontacja, której szczególnym wyrazem jest wieloletnia już praktyczna proxy-war (wojna pośrednia, zastępcza, prowadzona nie bezpośrednio, lecz przez inne podmioty) Iranu przeciwko Izraelowi.

Do zbrojnej proxy-agresji Iran wykorzystuje swoich zewnętrznych niepaństwowych partnerów (Hezbollah, Hamas, Huti...), których sponsoruje, wspiera i zapewne także stosownie nimi kieruje w atakach na Izrael, wykorzystując do tego wyspecjalizowaną część swoich sił zbrojnych w postaci struktur Korpusu/Armii Strażników Rewolucji Islamskiej.

Dla Izraela irańska proxy-agresja staje się coraz to trudniejsza do zniesienia i zapewne postanowił ostrzec Iran przed jej kontynuacją atakując dowództwo Korpusu Strażników Rewolucji Islamskiej bezpośrednio na terenie irańskiego konsulatu w Damaszku. To było w istocie ostrzeżenie przeniesienia konfrontacji z parteru wojny pośredniej (proxy) na piętro wojny bezpośredniej.

Odpowiedź na ten atak wprost z terytorium Iranu na terytorium Izraela to kolejna jakościowo nowa faza eskalacji w konfrontacji tych państw. Izrael, jeśli nie chce być pokonany w tej eskalacji, musi także odpowiedzieć adekwatnym atakiem na terytorium Iranu w ważne i wrażliwe cele. Kiedy to nastąpi, jest problemem otwartym. Nie ulega wątpliwości, że trwają przygotowania do takiej akcji.

Wtedy Iran stanie przed strategicznym dylematem. Dalsza eskalacja może już grozić pełnoskalową wojną z Izraelem, z poważnym ryzykiem rozwinięcia się jej w wojnę z użyciem przez Izrael broni nuklearnej. To ryzyko nie tylko dla tych państw i regionu, ale dla całego świata.

=====